

D. F. S.
CULTU HERONIA-
RUM SAGO VEL TOGA
ILLUSTRIUM

INDULTU SENATUS PHILOSOPHICI

ACADEMIA LIPSIENSIS

P R A E S I D E
M. GOTTLÖB FRID. JENICHEN,
Lipsiensi,

disputabit

A U C T O R

VALENTINUS Gottfried Herdfliß/ Lipsiensis,
Phil. Baccal. & SS. Th. Stud.

D. XXVI. Jun. A. M. DCC.

L I P S I Æ,
Literis Joh. Andreæ Zschauens.

48

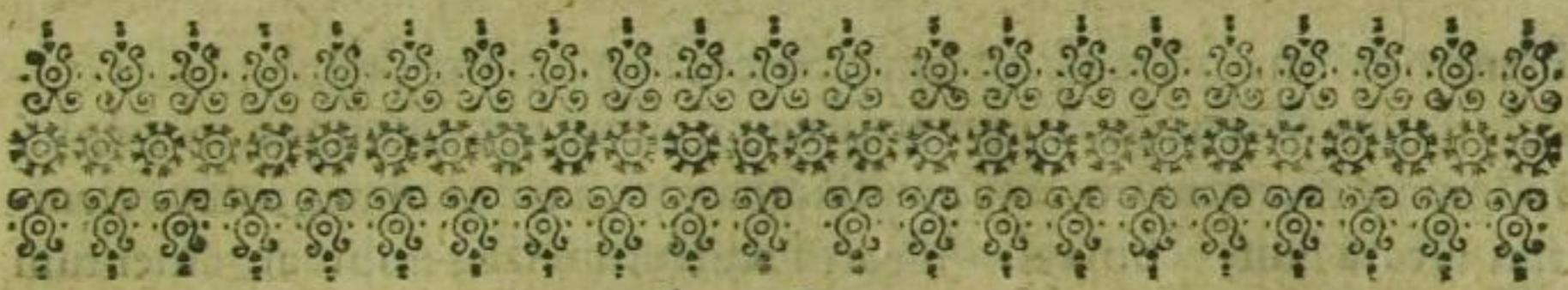
a. LVII. 36.

Coll. diss. A
7, 36

HEROINÆ
ILLUSTRI ET GENEROSISSIMÆ
**DN. CHRISTINÆ
REGINÆ LAURENTIÆ**
AB ADLERSHELM,
OB
ERUDITIONEM MIRANDÆ,
PIETATEM VERENDÆ
ET CÆTERAS VIRTUTES HEROICAS COLENDÆ,
AC INCOMPARABILI SEXUS SUI ORNAMENTO
SUSCEPTRICI SUÆ INDULGENTISSIMÆ
PRÆSENTEM DISSERTATIONEM
TANQUAM
ARAM GRATITUDINIS ET CULTUS
PUBLICAM CONSECRAT
AUTOR
**VALENTINUS Gottfried Herdßig/
LIPSIENSIS.**

• 33

A. Ω.

DE

CULTU HEROINARUM SAGO VEL TOGA ILLU- STRIUM.

Conspēctus Dissertationis.

Magna omni aetate Heroum fuit veneratio §. I. Ilnde justus etiam Heroinarum, si que dantur, cultus existimandus est §. II. Dantur autem non solum Sagatæ §. III. Verum etiam Togatæ Heroinaræ §. IV. Quare sicut toties honos Heroinarum contra earundem Detrectatores vindicatus fuit: §. V. ita demonstratur iste cultus, cui jam dudum antiquitas fuit dedita, ex ἀποθέωσεας in primis molimine, que suscepta fuit a) per solemiores Consecrationes §. VI. & VII. β) per Dearum nuncupationes §. VIII. γ) per ararum & templorum edificationes §. IX. δ) per festorum celebrationes §. X. cum quaveterum ἀποθέωσι Pontificiorum Canonizationem convenire memoratur §. XI. Uti vero memoratus Heroinarum apud veteres cultus nimius erat atq; illicitus: Ita, qui sequuntur Heroinarum honores necessarii magis atq; liciti existimandi sunt: Nimirum numismata §. XII. XIII. Statuae §. XIV. Sepulcra & Monumenta §. XV. Epitaphia, Epigrammata §. XVI. Gradus Academicci §. XVII. Ordines Equestris §. XIX. Admissiones in consortia Virorum doctorum publica. XIX.

§. I.

Virtus illustria omni aetate Cultoribus suis monumenta condidit & ipsius memoria ære fuit perennior. Mortales sunt homines: non paucos tamen virtutis honor immortales reddidit. Sunt isti Heroes, qui vel sago vel toga illustres non intermorituram unquam pararunt si-

A

bi

bi memoriam. Transeant jam vicitrices istæ coronæ, triumphales cur-
rus, statuæ Martiales aliaque tropæa, quibus tot tantisque triumphis
insignium Heroum nomina apud Romanos aliasque olim gentes æterni-
tati dicata sunt. Sola ἀπόγεων luculentum satis nobis argumentum
esse poterit, quantus Heroum Sagitorum honos fuerit apud veteres.
Equis enim ignorat, Mauros Jubam, Syros Seleucum, Arabes Dysaren,
Macedones Philippum & Alexandrum, Romanos Romulum, alias-
que alios tanquam Deos coluisse? Quis ignorat Cecropi, Theseo,
Menestheo & Codro Athenienses; Hyacintho, Agamemnoni & Mene-
lao Spartanos; Epaminondæ Arcades; Neoptolemo Delphos; Miltia-
di Chersonitas; Achilli Leucenses a) Templa & Aras exstruxisse? Et
quis demum ignorat, tot Equestres in Hispania, Gallia, Britannia, Dania,
Svecia, Malta aliisque Regnis Ordines illustria & æterna Heroum Saga-
torum nostri temporis esse testimonia? Ast neque Togatis Heroibus
sua monumenta deesse existimes. Etenim Homero Ptolemæus Phi-
lopathor templum exstruxit, Pythagoram Metapontini, facto ex ejus
domo templo, adorarunt, Aristoteli Stagiritæ diem festum instituerunt,
Æsculapius Pergameni statuam divinam sacrarunt, & Zamolxin, Geti-
cum suum Legislatorem, Thraces instar Numinis coluerunt. b) Imo si-
cut imagines in nummis, quorum beneficio omnis memoriæ Heroas &
Orbis Dominos superstites adhuc videmus, singularis omni ævo c) ho-
nos extitit: Ita post alias Eurypyli, Pythagoræ, &c. nummos, Vir in
re nummaria nulli secundus, Spanhemius d) Homeri in primis, parentis
illius ingeniorum, effigiem in rarissimo Smyrnæorum nummo ex Th.
Chiffletii cimeliarchio exhibit, cuius in altera parte ipsa Homeri effi-
gies cum inscr. OMHPOC, in altera vero laurea sistitur, inserta voce:
CMHPNAION. Ast longius hæc persequi instituti ratione prohibemur.

§. II. Quod si vero tantus, ceu fas est, Heroibus habitus fuit &
adhuc habetur honos: sensu forsan, ni fallimur, abundaret, qui eun-

dem

a) Just. Bostius in Corn. Nep. Liv. pasim. Ill. Dn. a Lohenstein Armin.
T. I. Lib. IV. p. 342. seqq. b) Justin. Lib. XX. v. 17. Svet. Claud. Cap.
XXV. Lactant. L. IX. Ill. Dn. a Lohenst. l. c. p. 343. c) Ezechiel
Spanhemius de præst. & usu Numismat. Ed. Amsteld. 1671. Diss.
I. p. 35. d) loco laudato Diss. V. p. 487.

dem Heroinis derogandum assereret, quarum virtutum fama non est inferior. Ut enim a Sagatis, prout appellant, Heroinis ordiamur, Amazonum, quarum gloria antiquitas superbit, exemplum satis edocet: non viros modo, sed & feminas capaces esse virtutis Heroicæ. Non enim tam imperfectæ naturæ feminæ sunt, quasi cor, virtutum parentem, non in eodem, quo viri, pectoris medio, sed in digitorum apicibus, divina lege, positum haberent; quia tanta forsan eorum agilitate acus in linteis, velut in infelices hostium acies, stringere sciunt. Neque promissam menti barbam vel rugosam Catonis frontem imperiale sapientiæ thronum, aut in brachiorum & cæterorum artuum robore fortitudinem sitam esse ullus, nisi cui helleboro opus est, existimabit. Unde non ineleganter Ill. Dn. a Lohenstein.) Das Herze selbst/der Sitz der Tapferkeit/ ist bey nahe das weicheste Glied am Menschen/ dessen Fleisch keine Spann-Aldern und Knochen/ weder Klauen noch Zahne hat. Diesem nach kan sich ein Helden-Geist eben so wohl mit einem zarten Leibe vertragen/ als ein schneidentes Schwert/ mit einer sammtenen Scheide; Ein Sieger mag seine Hände wohl in rückende Handschuh stecken/ und ein Überwinder der Welt unter einem Goldgestückten Zelte seyn. Novimus equidem, multis, quæ de Amazonum rebus memoriarum prodita sunt, mendacii suspecta videri & pro fabulosis haberi coepisse. Sic Symbo b) maxime multa περιτώδη
καὶ μίσεως πόρρω, i. e. portentosa & fide indigna in earum historia se notasse gloriatur. Amazonas tamen & existere potuisse, & revera etiam extitisse ex Isocrate Platone, Goropio Becano, Palæphato, Herodoto, Diodoro Siculo, Plutarcho, Trogo Pompejo, & ejus compilatore Justino aliisque Petrus Petitus, Philosophus & Medicus Parisiensis in Dissertatione sua c) de Amazonibus abunde demonstravit. Tres autem in primis Amazonum expeditiones celebres esse memorat: duas in Troada regnante Priamo; & tertiam in Atticam tempore Thesei. Prioris, quâ Regi illi bellum intulerunt, Homerus d) alterius

A 2

expe-

a) T. I. L. III. p. 204. conf. p. 294. b) Lib. XI. c) Parisiis primum per Andr. Cramoisy 1685. postea Amsteld. per Jo. Wolters 1687.
d) Iliad. γ.

peditio*nis Virgilius* a) *Justinus* b) & *Quintus Smyrnaeus*, c) meminit. Ma-
 xime vero Græcorum literis celebrata illa in Atticam ab iis suscep*ta*, oc-
 casione Antiope*s* à Theseo abduct*a*, quæ quantæ molis fuerit *Plutarchus* in Theseo testatur d). Nec obscurum profecto Amazonicæ virtutis
 testimonium lex est, qua ex Zarinae, Amazonum Reginæ, arbitrio san-
 citum erat: ut nulla prius Amazonum cum viro consvesceret, quam
 trium manu sua cæsorum hostium capita ostentaverat. Haufit forte,
 ut opinamur, Vir dubium an ingenio an eruditione major, *Illustr. Dn.*
 à Lohenstein e) legem istam ex Hippocratis Libro f) ubi: τὸ περὶ, inquit,
 οὐ γυναικεῖς ἵπποις τὰς τε καὶ τοῦ βέβαιον, καὶ αἱ νοτίζεσσι δόπο τῶν ιπ-
 πῶν, καὶ μάχονται τοῖς πολεμίοις, ἔως ὅτε παρθένοι εἴσονται δόπο παρ-
 θέντοι ταῦται, μέχρις ὅτε τῶν πολεμίων τρέψεις δόπο τείνωσι, καὶ εἰς αὐτοὺς τε-
 λεύτης τὸν θάνατον τὸν τοῦ πολεμίου. οὐδὲν ἀνδρεῖον εἴσει-
 φεν ξυνοικέσσων οὐδὲ τὰ ιππάρια θύεται τὰς τοῦ νόμου. οὐδὲν ἀνδρεῖον εἴσει-
 την αἴγαται πάνεται, οὐδὲ αἴρονται, ἔως ὅτε μὴ αὐτογυνηκαταλέπῃ παγ-
 κόνις σαγανάν. τὸν δεξιὸν δὲ μαζὸν ἡγεμόνης &c. i. e. Horum (Sauto-
 matarum, qui Amazonum Imperio suberant) feminæ equitant quidem,
 arcu sagittas excutiunt, jacula ab equis torquent, cumq; hostibus, dum vir-
 gines sunt, certamen ineunt. Non devirginantur autem prius, quam ex
 hostibus tres confecerint; neq; aliter viris junguntur, quam sacra more pa-
 trio fecerint. Quæ autem virum sibi sociavit, equitationis & militiae va-
 cationem habet, quamdiu quidem communis expeditionis necessitas non
 cogit. Carent autem dextra mamma Sc.

§. III. Neque alia Heroinarum Sagatarum, quas vel arma vel
 sceptrum illustres reddidere, exempla in veterum atque recentiorum
 Auctorum scriptis deesse vidimus. Sic feminas Germanorum antiqui-
 tus aciebus & pugnis adsuetas, in easque viros patrio more comitatas
 fuisse *Tacitus* g) Auctor est. Et licet *Freinshemius* h) de Romanorum
 feminis se nullibi legisse asserat, inter viros eas prælio se miscuisse: Vel
 sola tamen Sabinarum, Veturiæ, Volumniæ, Virginiae, & Cloeliae apud
Livium i) exempla luculenta Heroicæ Romanarum virtutis nobis te-
 stimonia esse poterunt. Non absimilis Amazonum priscarum Reipu-
 blicæ

a) *L. I. Aeneid.* b) *L. II. c) L. III. d) vid. *P. Petit. l.c. p. 192. seqq.* e)
Armin. T. I. L. V. p. 525. f) L. de aer. Text. 42. n. 23. g) Germ. C.
 VII. h) *in Not. ad Flor. L. III. iii. 16. i) L. I. 13. L. II. 40. L. X. 23.**

blicæ forma est, quam in regionibus Boëmicis aliquando visam narrat
 Æneas Sylvius a) sub Valasca, quæ totis septem annis cum feminis suis
 Boëmiæ regnum iisdem fere, quibus olim Amazones, legibüs tenuisse
 fertur. Eodem spectant, quæ magnam in primis Historiæ Amazonicæ
 fidem adferunt, in Christophori Columbi Nauticorum Commentario
 indigenarum testimonio de Martinica Insula relata, affirmantium, hanc
 à solis hodienum feminis, Amazonum ritu viventibus, habitari:
 Unde ab ipsis fluvium non exiguae magnitudinis in America *Rio de las*
Amazonas appellatum esse Fer. Cortesius b) & P. Jo. Dos Santos
 de familia sancti Dominici c) existimant. Nec prætereundum hoc lo-
 co erit antiquissimum, si Athanasii Kircheri, d) quam ex Arabis, Ben
 Lehiajæ, ore accepit, relationi credimus, Reginæ Dalukæ, filiæ Zabu,
 exemplum, quæ post Pharaonis Israelitarum persecutoris cladem in
 mari rubro, (cum quo & quotquot erant in Ægypto virorum illustrium,
 Principum & magnatum periisse dicuntur) ob defectum virorum, qui
 regno præsident, (sola enim mancipia & liberti supererant) Regina ele-
 cta erat, tanquam prudentia & rerum notitia maxime conspicua, loco
 & familia illustris, & tunc annos nata centum & sexaginta. Hæc enim
 regno præfecta post innumera alia munimenta murum, quo tota Ægy-
 ptii terra circumdaretur, ædificasse, irruente inque hostem fortiter regni
 sui terminis arcere ausa memoratur. Cujus rei veritatem corroborare
 videtur Grotius, e) qui ex Taciti aliorumque narratione Ægyptos olim
 & Britannos sexum in Imperio non discrevisse tradit. Quare sicut Se-
 miramis Assyriis, Ægyptiis Cleopatra, Artemisia Halicarnassensis, Palmy-
 renis Arabiæ populis Zenobia, Tomyris Scythis imperasse constat; quo
 pacto etiam inter Scytharum gentes Sauromatæ γυναικεργάτες, i.e.
 quibus mulieres imperant, a Plinio f) appellantur: Ita non solum S. li-
 teræ Arabiæ Reginam g) Reginam Candaces h) & cui populi sui Israe-
 litici Imperium ipse Deus tradiderat, Deboram i) memorant; sed post
 Marullam, Valascam, Libuissam & alias Boëmiæ Duces k) etiam Anglia

A 3

Eli-

- a) Hist. Boem. C. VII. b) Fast. de Indis Medit. c) in Descript. nova
 Æthiop. Orient. d) Syntag. I. de Reg. Ægypt. e) de J. B. & P. L.
 II. C. VII. n. 12. f) L. VI. c. 7. g) I. Reg. X. & XI. h) Act.
 VIII. p. 27. i) Jud. IV, 5. k) An. Sylv. Hist. Boem. passim.

Elisabethæ, Ungaria Mariæ, Suecia Margaretha & Christinæ suæ non
inaustum hodienum celebrat Imperium.

§. IV. Non minor gloria, quæ Heroum Togatorum exemplo Togatæ ut appellantur, jure velut quodam suo sibi postulant, Heroinas manet. Non enim universale est, Antonius de Guevara a) inquit, ingenio masculos omnes sagaci, omnesq; femellas inertis esse. Quin si ex æquo utriq; erudirentur, futurum crediderim, ut tot haberemus feminas eruditas, quod habemus viros rudes. Et Macrobius b) Literarum amor, multaq; eruditio mitis humanitas, minimeq; sevus animus ingentem feminæ gratiam conciliat. Evidem Balsacius c) Nobile alias apud Gallos nomen, sed dignus profecto, cui Xantippe obtigisset, Italorum forsan: Allor la donna de parlare, quando la gallina à à pisciare. i. e. Mulier non loquatur, donec gallina minxerit; proverbio adductus dixit: Malle se habere uxorem barba onustam, quam talem, quæ sit erudita. Cui suggestio jungendum est barbarum Poetæ istius Arabici, Pharezdaki, de pereleganti Arabicæ cujusdam feminæ carmine, judicium ex Pocokio à Morhofio d) relatum: Wenn die Henne wie der Hahn singet / muß man ihr den Hals abschneiden. In quorum censum referendus etiam esset Molierius, qui feminas doctas contemptui habere nonnullis visus hoc poemate: Ah! les femmes Docteurs ne sont pas de mon gout. Je consens, qu' une femme ait de clartez de tout; Mais je ne luy veux point la passion choquante De se rendre savante afin d' etre savante. Et j' ayme que souvent aux questions qu' on fait, Elle s' cache ignorer les choses qu' elle s' fait. Nisi contrariam ejus mentem nos edocuisset Cl. Junckerus e) ipsum de iis potius feminis, quæ amori indulgent nimium, quam iis, quæ mentem scientia instruunt loqui ex verborum nexu demonstrans.

§. V. Sed rectius omnino contra tales à sacrario Minervæ feminas promiscuè arcentes Gregorius Nazianzenus f) sentit: Eadem esse rationem vimq; animorum in viris & in feminis, sexumq; non anime

sed

a) L. II. Horol. Princ. c. XXXII. n. 359. b) L. II. 5. c) apud Vockerodt Introd. in Soc. Lit. Sect. II. c. II. §. I. d) Im Unterricht von der teutschen Poeterey cap. IX. p. 444. e) Centuria feminarum Erudit. p. 3. f) Oratione II. de Gorgonie, sororis, laudibus,

sed corporis modo esse differentiam. Nam : ὁ γυναικεία Φύσις, inquit, τὴν ἀνδρείαν νικήσασα διὰ τὸν κοινὸν ἀγῶνα τῆς σωτηρίας, οὐδὲ σώμα-
τῳ διαφορᾷ, ἀλλὰ ψυχῆς τὸ θῆλυ οὐδὲ τὸ ἄρρεν ἐλένεται. Et Seneca:
a) Nulli certe præclusa virtus est, omnibus patet, omnes admittit, omnes
invitat, nec censum elitit, nec sexum. Qua de causa Alexander Barsinam
maluit, pauperem quidem & forma non eximiam, sed literis Græcis La-
tinisque insigniter eruditam uxorem ducere, quam Darii filiam pulcher-
rimam, divitem & generosam; cum non sapiens esset & erudita. Illa
enim tempestate, Guevara b) ait, sapientia & doctrina non divitiæ in-
ducenda conjugi spectabantur; & ut quæque erat doctissima, ita splen-
didissimas sortiebatur nuptias. Lydi, qui eodem feminas literis eru-
ditas, quo viros bello strenuos, honore dignabantur, Reginam suam
Myrtin, quod & in conjugio prudens & in viduitate castissima, & Phi-
losophiæ doctissima fuerat, inter VII. Reges, quos habuerunt glorio-
sissimos, connumerabant. c) Pythagoras, qui & sororem Themistocleam
& filiam Polycratam nactus doctissimam, ingenuæ se sororis suæ disci-
pulum ab eaque omnem, quod miramur, Philosophiam suam addidi-
cisse profiteri non erubuit. Legi meretur apud Guevaram d) memora-
tu digna ejus ad Sororem Themistocleam in Samothracia tum degen-
tem ex Rhodo epistola, & oratio ad filiam suam Polycratam Metapon-
ti, cum morti esset proximus, habita. Joanna Philippi pulchri R. Gal-
liæ conjux, ut Auctor nobis est Jo. de Bussieres è Soc. Jes. e) literarum
amore, quarum peritiam haud vulgarem hauserat, Navarræ Collegium
Parisiis condidit atque ornavit: Princeps in consiliis dixit sententi-
am: assueta etiam arma induere & dum consors in castris ageret copias
ducere. Sed longius tot præclara Heroinarum exempla enarrare
nolumus, cùm præter Boccatum f) Serdonatum g) Rimerum h) Pierre
de Moyne i) La Barre k) Bosquetum l) Costum m) Menagius n) B. Tho-

- a) de Benef. L. III. e. 18. b) L. II. Horol. Princ. C. XXXV. n. 368.
c) Ex Strab. Gueu. l.c. d) L. II. Hor. Princ. C. XXXIV. & XXXV.
e) Histor. Franc. T. II. L. IX. p. 231. f) de claris Mulieribus g) de
Feminis Illustribus Italicis. h) de Duellis Mulierum. i) la Galle-
rie des femmes fortes Ao. 1663. Paris. k) qui Genevæ Tractatum
Mariæ Jarsie de Gournay de l' égalite des deux sexes edidit. l) Lib.

*masius o) Cl. Junckerus p) de Scudery q) aliquie in tantis earum catalo-
gis otium nobis jam pridem fecerint. Nec opus esse arbitramur sua
Heroinis in literas & arma jura altius vindicare, cum eadem dudum
Vi. ginem Mediolanensem Oratione r) sat eleganti pro libertate literarum
ad Matronas Virginesque suæ urbis habita; & non Incelebrem Dn. Es-
bergium S. Theol. Doct. & Græc. Lit. Prof. in Academia Upsaliensi præ-
terlapsò modo anno Dissertatione quadam s) satis propugnasse intel-
lexerimus.*

*§. VI. Specialior potius Cultus Heroinarum, quo tantæ, qua
excelluerunt, virtutis famam ad posteros transferri voluerunt, earum
cultores, nunc instituenda est consideratio. Etenim cum utrique se-
quiori æque ac masculo sexui idem in virtutes jus competit: merito
etiam utrique sexui idem ex virtutibus, quas colunt, honos resultare
statuitur. Habet quippe, Ciceronis t) verba sunt, *venerationem justam*
quicquid excellit: Et sol quidem, Pontano u) teste, terram & cælum ra-
diis suis illustrat, honor vero, hominum actiones & facinora præclarissima.
Unde instar phœnicis virtutem post fata etiam esse superstitem innuit
*Ovidius: x)**

*- - Cum me summus adusserit ignis,
Vivam Paris q; mei magna superstes eris.*

Sic etiam Joannes Audenus fere cecinit:

*Omnia cum pereant est virtus sola perennis:
Hac immortales reddere sola potest.*

Comprobant hanc immortalitatem tot præclara antiquitatis monu-
menta, quorum in evolutione nostra nunc industria desudabit. Non
im-

cui Tit. Femmes Heroiques comparees avec les Heros Paris 1669. m)
de Elogiis feminarum Illustrium. n) Histor. Mulier. Philosoph. Lug-
dun. 1690. o) Diff. de Feminarum eruditione p) Centur. Femin. E-
rud. q) Les Femmes illustres ou les harangues Heroiques, à Paris.
r) in Puteani Orationibus Orat. IV. s) cui Tit. Mulieres Philosophantes
leviter adumbrans exercitium Academicum, eijs prefixa est elegantis-
sima a Matrona eruditissima, Sophia Elisabetha Brennern exarata e-
pistola. t) de Nat. Deor. I. u) I. de Magnan. I. x) L. i. Amor
Eleg. 15.

immerito autem primo loco nominabimus, quo non major profecto unquam extitit aut existere potuit, solennem istum ἀποθεώσεως cultum, quem illustrioribus genere & meritis Heroinis, Heroum exemplo, senatus auctoritate decernebat antiquitas. Quanquam vero optandum esset, ut memorata Διογέωσις cultus semper, ceu ab initio erat, mansisset politicus; Hanc enim Διογέωσιν dudum Deus ipse in Imperantes, quia DII sunt, transtulit a): Successu tamen temporis tanta incremen- ta sumisit, ut in Religionem abierit. Sic Lampsacæ Græcos unicam tantum initio statuam, postea vero altaria sacræ, perinde ac Arcades primum Arcadem suum in Stellam, deinde vero Aristæum in Jovem mutatum credidisse legimus b). Gravem hac de re querelam lege apud Lohensteinum c).

§. VII. Licet autem omnes consecrationis ritus Heroinis cum Heroibus fere communes erant: Illud tamen discriminis inter Heroum atque Heroinarum consecrationes intercessisse Auctores observant: aquilam Heroes, Pavonem Heroinas ad astra & rogo evexisse. Hinc quanquam Vaillantius d) Vir in re nummaria perquam industrius, aquilam tantum pro æternitatis symbolo in Augustarum consecrationes transumtam judicet: Aquilas tamen Pavonum loco nonnullarum consecrationibus adhibitas, cœterum vero pavonem Augustabus ad unam omnibus a consecrantibus datum fuisse ex numinorum testimoniis non immerito suspicatur Excell. Noster. J. B. Menckenius. e) Interim cum prolixè satis Juliæ, Liviæ, Augustæ, Faustinæ, Neronis uxoris & filiæ, Vitelli Matris aliarumque Augustarum consecrationes ex Livio, Floro & cœteris antiquæ Historiæ conditoribus Spanhemius f) aliique plures exposuerint; non opus esse arbitramur, ut iis enarrandis longius immoremur.

§. VIII. Majore est earum numerus, quas per Dearum nuncupationem, ararum & templorum consecrationem, ac festorum annuorū institutionem, quodam Διογέωσεως genere coluit antiquitas. Licet

B

enim

- a) Exod. XXII. 28. b) Dn. a Lohenst. T. I. L. IV. p. 360. c) l. c. L. IV. p. 342. d) Num. Imp. Rom. Part. II. Edit. Nov. p. 161. e) Dissert. de Augustorum Augustarumq; consecratione ex numinis illustrata A. 1694. f) de Iusu & Praest. Num. passim. conf. & Excell. Menckenius l. c

enim non omnes apud veteres Heroides, sed solæ Illustrissimæ , Augu-
stæ nimirum a); neque ex his omnes b) solenniores istos & plus quam
divinos fere Διόσκευτος honores consequebantur? Plurimas tamen
Heroides pro Deabus cultas fuisse ex antiquis monumentis discimus.
Quod enim Dearum nuncupationem concernit Carthago Didonem,
Babylonia Semiramidem, Phasis Medæam , Memphis Arsinoen , Spar-
ta Helenam , Athenæ Erigonam , Roma Accam Laurentiam & nostra
Germania olim Hertham Deam suam nuncupavit & coluit. c) Non ta-
men inficiamur , adeo fervidam virtutis & meritorum apud veteres
fuisse venerationem, ut licet αὐτῆς Καρθηγείας Dido , adulterii Semiramis,
veneficii & filiorum cædis Medæa, concubitus cum genero & beneficii i-
tidem vitio Arsinoe, aliisque vitiis aliae d) se se contaminaverant: ni-
hilominus tamen ob animi magnitudinem, urbium ædificationes aliasq;
res inclyte gestas, & Heroici animi testimonia divinos iis veteres hono-
res constituerint.

§. IX. Confirmant ulterius divinam hanc Heroinarnm vene-
rationem tot ararum & templorum , quæ iis fiebant, consecrations.
Non repetemus jam ex Spanhemio e) Menckenio f) aliisque, quæ Augu-
stis consecratæ fuerunt, ararum & templorum Historiam. Heic enim
templa memoranda essent , quibus vel ÆTERNITAS AUG. vel
ÆTERNITAS AUGUSTÆ CUSTOS , vel ÆDIS DEDICATIO
vel ipsum denique inscriptum erat vocabulum ΣΕΒΑΣΤΗ. Ne-
que sicco, ut ajunt , pede prætereundæ essent tot aræ CONSECRATI-
ONIS lemmate superbientes. g) Quibus adjungendæ etiam essent
aræ, quæ a Seldeno h) ab Athenis omnibus Europæ, Asiae, & Diis & Dea-
bus positæ memorantur. Sed solum Fortunæ Muliebris templum &
Pudicitiae Plebejæ ara apud Romanos nobis sufficient, unde Heroinarnm
cultus per tempora & aras suscepimus illustretur. Ut enim Plutarchus
i) Fortunæ Virili ab Anco Martio, Rege Romæ , templum dicatum

nar-

- a) Spanb. de S. II. P. N. Diff. VII. p. 606. b) l.c. c) Ill. Dn. a Loh. Arm.
T. I. L. IV. p. 343. d) Just. L. XVIII. VI. 7. L. I. II. 1. L. II. VI. 14.
L. XVII. I. 4. e) loco sepius laudato Diff. VII. p. 616. sqq. f) l. alleg.
§. 17. g) Spanb. l.c. p. 617. h) de Dis Syris p. 64. Proleg. i) Lib. de
fortitud. Rom.

narrat: Ita Romanos postea in Veturiæ & Volumniæ honorem Fortunæ muliebri templum ædificasse *Livius* a) Auctor est. Cum enim C. Marcius Coriolanus, Dux Volscorum, exercitum hostium urbi, Romæ, ad moverat, & missi ad eum primum legati, postea Sacerdotes frustra deprecati essent, ne bellum Patriæ inferret: Veturia, Coriolani mater, & Volumnia uxor ejus cum ingenti aliarum mulierum agmine castra fortiter ingressæ sunt. Ubi Heroico plane sermone allocuta Coriolanum Veturia, *sine*, inquiens, *priusquam complexum* (in quem consternatus Coriolanus prope ut amens ruebat) *accipio, sciam, ad hostem, an ad filium venerim?* &c. adeo fregit ipsum Coriolanum, ut complexus inde suos dimittens ipse retro ab urbe castra moveret. Hinc cum non inviderent laudes suas mulieribus viri Romani: adeo enim *sine obtrectatione gloriæ alienæ ea tempestate vivebatur*; Illustri, quod esset Heroicæ hujus fortitudinis monumento, memoratum supra templum fortunæ muliebri ædificatum dedicatumque est. Sic etiam pudicitiæ plebejæ ara exstructa erat in foro boario ad ædem rotundam Herculis Q. Fabio & P. Decio Coss. a Virginia Auli filia. Hanc enim Patriciam plebejo nuptam sacris arcuerant cæteræ Romanorum Matronæ, quod e patribus enupserat. Quum igitur Virginia inter arduas Matronarum altercationes se & Patriciam & Pudicam in Patriciæ Pudicitiæ templum ingressam & uni nuptam, ad quem virgo deducta sit; nec se viri honorumve ejus ac rerum gestarum pœnitere Heroico sermone gloriata fuisset: in Vico Longo ubi habitabat ex parte ædium quod satis esset loci modico facello exclusit: aramque ibi posuit & convocatis plebejis Matronis conquesta injuriam Patriciarum, *hanc ego aram, inquit, Pudicitiæ plebejæ dedico: Vosq; bortor, ut quod certamen virtutis viros in hac civitate tenet hoc pudicitiæ inter Matronas sit detisq; operam, ut haec ara, quam illa, si quid potest sanctius & a castioribus coli dicatur.* Unde eodem fermè ritu & hanc aram quo illa antiquior cultam, nullique nisi spectatæ pudicitiæ Matronæ & quæ uni viro nupta fuisset jus sacrificandi concessam *Livius* b) testatur.

§. X. Supersunt circa Διπλέωσιν, quæ pene obliti eramus, Festa anniversaria, quorum plurima in Heroinarum illustriorum cultum an-

B 2

ti.

a) L. II. c. 40. p. 180. sqq. edit. Amstelod. b) L. X. c. 23. p. 871.

tiquitus instituta historiarum monumenta loquuntur. Quod si enim & de his superstitionis antiquitatis monumenta consulamus, amplum certe differendi campum Jonstonius nobis aperit. Hic enim Doctor in suo de Festis Hebræorum & Græcorum Schediasmate a) XX. Festa enumerat, quæ ceu solenniora, præter innumera ista Junonis, Miner-væ, Cereris, Dianæ, Proserpinæ & Veneris, Heroinarum venerationi sacravit antiquitas. Licet vero de uno altero Festo Heroinarum Festis a Jonstonio adnumerato dubitemus: Non dubitamus tamen ex Hesychii, Porphyrii, Plutarchi aliorumq; Auctoritate in eorum censum Ἀγεάντια, Ἀγεάντια, Μάστια, ΝύμΦεια, Νεμέσεια, Αρτάδεια, Ελένια, τΒείσικα cum Jonstonio referre. Nec tacenda hoc loco sunt Festa Amazonum, quæ Plutarchus in Thesco b) Amazonibus ab Athenis celebrari solita refert. Unde sunt, qui non immerito pro Numinibus habitas fuisse in urbibus suis Amazonas existimant, illudque variorum numismatum, in quibus nudæ Deorum ritu, Amazones spectantur, inductione probare nituntur. Id enim proprium Deorum esse sciscunt, ut nudæ eorum effigies ponantur. c) Quare præter illa apud Plutarchum novi adhuc Festi apud Petitum d) mentio fit, quod quidem in Dianæ ac Martis honorem ab ipsis Amazonibus celebratum & πανεργόλιον, ob solitam fortè Dianæ potissimum ibi tauri immolationem, dictum Hesychius & Diodorus e) Auctores sunt: cum vero Amazonum gloriam cum Dianæ religione & cultu conjunctam, semper fuisse Eustathius f) convincat; non immerito sub Dianæ nomine & imagine in ipsarum Amazonum, vivis ereptarum, venerationem institutum a Petito g) judicatur.

§. XI. Non minoris superstitionis arguenda est, quæ in Papatu dudum radices egit, impia sane pietate insignium Heroinarum suarum Διποθέωσις, seu, ut cum ipsis Pontificiis loquamur, Canonizatio. Solennes enim, quos in memoriam modo Papatus Canonizationem invexit, inanis animorum hariolatio, ritus aniles Gentilium superstitiones non minus ac hircum stabula redolent. Inter cæteras, quæ Pontifices

a) Tit. II C. VI. p. 109. b) p. 13. B. Edit. Francof. c) P. Petit. de Amazonibus p. 240. d) p. 246. e) ap. Petitum p. 244. f) In Commentariis ad Dionysii θΕΙΓΥΝΟΣ, g) p. 245. seqq.

fices ob Heroicam, quam putant, animi sanctimoniam in album Sanctorum retulerunt, Heroinas post S. Hildegardin, S. Margaretham, S. Hildgundin, S. Elisabetham, S. Annam, S. Angelam, S. Mechtildin, & quis omnes enarraret? S. Brigitta, S. Clara & S. Catharina Senensis eminent, quas incredibili animi fastu, velut non degeneres Evae, matris omnium, a) soboles, divinitatem & omniscientiam affectasse, Historiae Ecclesiasticae Scriptores ad unum omnes affirmant. Prægnans inter reliqua, quorum intuitu & admiratione Canonizatione digna judicata S. Brigitta, argumentum divinæ fuerunt, quas jactabat, visiones & revelationes; utpote quarum instinctu Gregorium IX. Papam, insignem sui æstimatorum, ut Curia Papalis, quia Dominus vellet, Romam reduceretur, adhortabatur: prout illud ex Jo. Gersonis Libro de Examine Doctrinarum enarrat Frid. Spankemius F. b) Nec minori animi fastu divinitatis avida fuit S. Catharina, Senis Ao. 1347. nata, quam ceu Elisabethæ, Hildegardis, Hildgundis & S. Claræ, ac similiūm æmulam, Dominici ingressam ordinem, tribus sibi in primis virtutibus Canonizationem a Pio IV. promeruisse Pontificii gloriantur c). Et 1) quidem ex carnificione corporis perficediam, aquæ potum, silentium, vigilias, ac cruentatm disciplinam, quam catena ferrea sibi met quotidie inferebat, suscepta: 2) jactatis ab infantia revelationibus & apparitionibus Christi, Virginis, Mariæ Magdalenæ, Apostolorum &c. ac familiari cum Deo consuetudine: 3.) Institutione ordinis ad S. Claræ imitationem, sed juxta Dominici institutum. Cæterum inconcussa stet huic Catharinæ Senensi eruditionis gloria, qua non divorum catalogo, sed æternæ memoriæ nomen ejus inscribi d) meretur.

B 3

§. XII.

a) Acol. de Aqu. Zelot. p. 8. Proæm. b) Introd. ad Hist. S. N. T. p. 433. Visiones seu Prophetiae Brigitæ Romæ 1550. in fol. excusæ allegantur in Catalogo Bibliothecæ Thuaneæ per Quesnelium edito P. I. p. 112. & vitam ejus breviter delineatam sifit Th. Bartholini in Actis Medicis Hafniensibus, Vol. II. n. XXIII. p. 55. seqq. c) Spanh. F. l. c. p. 471. d) Dialogos scripsit S. Catharina Sen. sex tractatibus comprehensos, editos qd Ingolstadtii 1583. & Coloniæ 1601. A. 1691. excusa est Coloniæ in 12. La Theologie de l' Amour où la vie & les oeuvres de Sainte Catherine de Genes; chez Jean de la Pierre. Extat quoq; Epistolarum ejus volumen Venet. 1506. teste Miræo in Auctario de Script. Eccl. p. 20

§. XII. Recensuimus igitur ex antiquis & recentioribus non-nunquam monumentis, qui illicitorum nomine ob inventam in iis superstitionem nuncupari merentur, Heroinarum Sago non minus quam Toga illustrium honores. Unde nunc ad enarrationem cultus accingimur, cuius necessitatem & a superstitione immunitatem naturæ & Gentium consensus comprobat. Princeps vero Heroinarum, ut arbitramur, honos est, numismatum cum earum imaginibus & magnificis symbolis aut encomiis ex publica auctoritate facta, ut cum *Ezech. Spanhemio* loquamur, percussio. Cætera enim monumenta, præclara quidem illa & diuturna, temporis & materiæ injuria aut posteriorum etiam incuria, facile oblitterantur & evanescunt; Et tamen illis omnibus, inquit *Tertullianus* in Apologetico, & statuas defunditis & imagines inscribitis & Titulos inciditis IN ÆTERNITATEM. Suam vero nummis prærogativam ac dignitatem vel sola eorundem duratio & a Regibus atque Principibus æstimatio maxime vindicat. Respexit ad eam nummorum æternitatem *Suada Romana* a) Nummos immortalitatis studium & cum invenit, sicut sepulchrorum monumenta & elogia, edisserens. Hinc non seipso tantum, sed & Uxores suas, Matres, Avias, Sorores, Filias, Nephites æris æternitati sacratas volebant Augusti seu Cæsares. Pertinent huc nummi in honorem Augustæ Juliæ, Antoniæ Juliæ Drusillæ, Agrippinæ utriusque, Octaviæ, Poppææ, Domitillæ, Domitiæ, Longinæ, Faustinarum, Lucillæ, Titianæ, Juliæ Domnæ Sallustiæ, Paulinæ, Juliæ Proclæ, Flaviæ Honoriæ, aliarumque percussi, qui delineati vel descripti apud *Ez. Spanhemium* b) videri poterunt.

§. XIII. Nec tacenda hoc loco sunt numismata, quæ in Augustarum, Elisabethæ v. g. in Anglia, Mariæ in Ungaria, Christinæ in Suecia Reginæ, aliarumque sequiorum seculorum & nostræ ætatis Heroidum Illustriorum coronationibus, solennitatibus nuptialibus, sepulturis, aliisque occasionibus fabricata novimus. Adeat, cui felicitas ista obtingit, locupletissimas Regum & Principum gazas, aut Curiosorum, si quæ ipsi aperiuntur, cimeliarchia & cum iis tantarum Heroidum virtutes admiretur, veneretur. Nos interim limitum angustiis moniti unum vel alterum tantum nummum enarrabimus, quorum raritatem non

a) *Tuscul. I. b)* l. c. p. 602. = 639.

non uno argumento, non socors rei nummariæ scrutator, *Petitus* nobis commendavit. Inprimis multis antiquitatis pariter ac raritatis argumentis illi sese commendant nummi, qui Amazonas habitu virili ornatae exhibent. Sistit tales delineatos ex percelebris in re nummaria viri *Patini* Thesauro & ex reconditis *Goltzii* ectypis *Petitus*, Cap. XXI. a) eosque a Thyatirenis & Smyrnæis consensu percussos ex inscriptiōnibus eorundem comprobat: & in aliis etiam nummis Amazonas cultu virili, ut in isto Caracallæ, quem Regia Gaza Parisiensis asservat, videri testatur. b) Neque desunt, in quibus Amazones veste ad talos demissa & plane muliebri amictæ spectantur: Unde talis iconis nummum ex *Tristano Noster* c) delineavit. Porro alia prostant numismata, in quibus Amazones expressæ cum hastis & bipennibus apud *Patinum*, *Seguinum*, *Caninium* d) exhibentur. Uti enim Amazonas primas omnium ausas equum concendere atque hostes alienis pedibus insequi aut fugere Orator *Lysias* e) testatur: Ita a Penthesilea, Amazonum Regina, securim fuisse inventam refert *Plinius* f) & *Horatius* g). *Lipsius* h) peltæ seu scuti Amazonum figuram exhibet ex veteri marmore: & ejus locum illustrat nummus a Smyrnæis in Juliæ Mœsæ gratiam fabricatus, in quo Amazon stat capite turrito, læva peltam & bipennem, dextra vero templi imaginem sustinens i). Ac dum hæc sub prelo sudant, ostenditur nobis forte rarissima gemmæ annulariæ effigies, quæ Orithyiam, capite galeato, & sparsis super humeros capillis sistit eum hac literaturæ perverteris inscriptione: AMAZON OPIOTIA: Quam vel ideo nummis miscere placuit, quia gemmæ tales pari cum nummis fato ex terris effossæ eodem etiam cum nummis pretio habentur. Reliqua numismata Amazonia, ex quibus Smyrnam, Thyatiram, Myrinam, Comam, Amisum, Amestrem, Synopen, Magnesiam &c. urbes ab Amazonibus conditas, *Petitus* k) arguit, apud eundem videantur. Ex Togatarum Heroidum nummis, quos plures dari fatemur, unicum tantum in celeberrimæ

Do-

a) de Amazonibus p. 132. sqq. b) p. 134. l. c. c) *Petit.* l. c. p. 136.
d) v. eundem *Petit.* l. c. p. 159. 162. e) in funebri oratione εἰς
τὰς τῷ Κορινθίων Βοηθάς. f) L. VII. c. 56. g) L. IV. Od. 4. h)
in Analectis ad militiam Romanam, i) *Pet.* l. c. p. 187. k) cuius
apud *Just.* L. II, C. IV. mentio fit.

Doctrinis Philosophicæ, PISCOPIÆ, Jo. Baptiste Cornelii, Divi Marci
apud Venetos Procuratoris, filiæ honorem cufum a) addimus, qui exhi-
betur in *Diario Eruditorum Parmensi Italico* 1687. Repræsentat iste ex
una parte Piscopiæ faciem & circum eam hæc verba: *Hel. Luc. Cornelias
Piscop. Fil. Jo. Ba. D. M. P. Sep. Lin. orn. Laurea Philosoph. donata Pa-
tavii A. S. 1678.* In altera concham perlarum, quæ aperto ore rorem
excipit cœlitus decidentem addita epigraphe: *Non sine Fænore: infra
vero nummi faciem hæc leguntur: Patav. Phil. Colleg. Decreto:*

§. XIV. Post numismata ad statuas & columnas convertimur,
quarum exstructio magnus omni ætate honos fuit & insigne virtutis
documentum. Praeclare hac de re *Eusebius b) hominibus ad solarium
mortis & æternitatis contemplationem quæsitæ imagines, statuas ac monu-
menta id genus alia effatur.* Evidem haud raro communi velut omnium
rerum fato spuriis, ut ita loqui liceat, Heroinis statuas positas orbis vi-
dit sat magnificas. Ita quippe Phrynæ salaci simulacrum Græcos, &
Floræ lascivæ in Castoris Sanctuario simulacrum Cæciliū Metellū
erexisse; Balestiae, mane ipso isti famoso & formoso Alexandrinos
monumentum in templo posuisse; & Glyceram sordidam Tharsi per
columnam æneam coli Alexandrum jussisse Scriptores c) tradunt. Ma-
jor tamen omni ævo statuarum fuit veneratio, quibus Heroinarum a-
nimis magnitudine & fortitudine aut eruditione etiam clararum fama
ad posteros transiit. Pertinent in hunc censum vicenæ istæ statuæ, qvas in
memoriam XX. Romanarum & totidem Græcanicarum feminarum no-
minibus singularum adscriptis, eo ipso, ubi disputatum fuerat, loco,
Senatus Rhodi, extrui jussérat. Adeo enim illæ in Curia Rhodiorum
docendo & disputando publice victoriæ palmam in eruditionis gloria
sibi invicem dubiam reddiderant, ut hanc super isto certamine Rhodil
d) sententiam ferrent: *Vicenas illas feminas lauro omnes tanquam vi-
trices coronandas, & Græcas gravitatis in sententius, Romanas eloquen-
tiae in verbis laudem obtinere;* Sic postquam Patres C. Mucio virtutis
causa

a) v. Cl. Junck. Cent. Fem. Erud. p. 115. b) de Vit. Constant. L.
I. c. 2. c) Ill. Dn. a Lohenst. Arm. T. I. p. 340. Arnobius L. VI.
adversus Gentes. Laetant. L. I. c. XX. d) Guev. Hor. Princ. L. II.
C. XXXII. p. 358.

causa trans Tiberim agrum dono dederant, qui postea pratum Mucium appellatus est: honorata virtute feminas quoque ad publica decom excitatas fuisse Livius a) scribit. Ita enim Clœlia, virgo apud Romanos non incelebris, una ex obsidibus, quum castra Etruscorum fortè, haud procul ripa Tiberis, locata essent, frustrata custodes, dux agminis virginum inter tela hostium Tiberim tranavit, sospitesque omnes ad propinquos restituit. Unde pace redintegrata Romani novam in femina virtutem novo genere honoris, statua equestri, donavere & in summa Sacra Via positæ fuit virgo equo insidens b). Regia vero, si parvis magnalicet componere, statua fuit, quæ inter Emmanuelis Thesauri, Comitis & Majorum Insignium Equitis, Inscriptiones c) reperitur sequens Christianæ Alexandræ, Suecorum Reginæ, Augustam Taurinorum XVII Kal. Nov. A. M DC LVI. ingredientis elogium, in magnifico arcu triumphali, cuius fastigio geniali ex rogo rediviva Phœnix, aureo redimita diademate, aureoque circa collum radiata torqui insidebat, explicans: *Phœnicem visere quisq; auet, hoc eat: Hanc molli in Arabia nidulari: Fabula est: In Suecia nascitur: Regnante Claudio Roma visam ne credas: Alexandro Septimo Auspicante: Romam primum adventavit: Unam esse tandem qui putat: male computat: Regnantum, Sapientum, Bellatorum: Viraginum Phœnix: Quadruplex & unica est Phœnix: CHRISTIANA ALEXANDRA: MAGNI GUSTAVI FILIA.* Ut reliquias Zarinæ, Lampasacæ, Medeæ, aliarumque statuas taceamus.

§. XV. Non minus propitio fere fato seculorum vim & obli-
vionem temporum elufisse videntur, mole & pompa nonnunquam ma-
iores istæ statuæ, qui mausoleorum aut monumentorum nomine ve-
niunt Auctoribus. Transcant jam, quia majoris mole operis labor est,
Ægyptiorum apud Kircherum d) Pyramides & Obelisci, ab Artemisia
inventa Mausolea, Castra doloris, & alia nostri ævi Monumenta ma-
gnifica: Sola Amazonum sepultra raritate sua & in illustrando argu-
mento nostro utilitate nos alliciunt, ut iis paulo diutius immoremur.
De his enim superbum in primis & memorabile occurrit, quod non-

C 2

mar.

*) L. II. c. 13. b) Liv. loc. modo cit. c) p. 95. d) T. II. Octisp. Ægypt.
P. II. Class. 7. cap. 3 f. 109.

marmorum quodam fastu & picturæ magnificentia, sed æternis Homeri
versibus a) Myrinæ, Amazoni, adornatum vidimus:

'Ετι δέ τις ἀργαλέη πόλη θεοῖς πολωνή,
'Εν πεδίῳ λάπισθε, αθίδερη ἐνθαρρύει τοι.
Τὴν ἦτοι ἀνδρες Βατίμαν κικλήσουσιν,
Ἄγαρικτοι δέ τη σῆμα πολυσκέθμοιο Μυρίνης;
"Ενθα τότε Τρῶες τε διέκριθεν ήδ' ἐπίκυροι.

Solennis nimis apud veteres consuetudo erat, ut homines meritis il-
lustres, aut genere nobiles sub montibus sepelirentur. Cui mori obse-
quentes Amazones Myrinæ suæ, præstanti Bellatrici, sepulcrum sub col-
le excelsa posuisse apud Homerum dicuntur. Sic ipsa Myrina apud
Diodorum b) cæsas quondam in prælio Amazonas tribus magnis agge-
ribus sepeliisse, memoratur; qui Diodori adhuc ætate Amazonum
tumuli appellati sunt. Sic Hercules Pholus sub monte etiam post
obitum condidit. Quæres, inquit *Diodorus* c) ei glorioſior omni co-
lumna accidit. Ab ipso enim mons absque ullo alio Epigrammate
Pholos cognominatus fuit. Sic & Semiramidem tumulos sepeliendis
Amasiis suis exagerasse ex Ctesio refert Georgius Syncellus. Porro
de Amazonum in Libya tumulis numini testantur, quos ex Seguino, Pa-
tino aliisque in Libyæ urbibus Petitus d) commemorat. Et in Attica
non pauca Amazonum monumenta reperta fuisse *Plutarchus* nobis Au-
ctor est, qui in Theseo locum refert Athenis fuisse dictum Αμαζόνεον
ab Amazonibus ibi eo sepultis tempore, quoq; armis in Atticam irrupe-
runt. Megarenſes eodem *Plutarcho* Autore Amazonum in suis etiam
terræ sepulcra ostendebant. Alias præterea idem circa Chæroneam
sepultas tradit juxta rivulum quendam olim Thermodontem postea
Hæmoniem nuncupatum. Novum tandem nobis Amazonum monu-
mentum juxta urbem Scotyssam in ea Thessaliæ parte sitam, quæ Pe-
lasgia dicebatur, apud *Plutarchum* itidem indicatur. Hisigitur Ama-
zonus, quæ apud veteres Auctores reperiuntur sepulcris admiranda
earum virtus & animi magnitudo honosque iis habitns satis super-
que declaratur.

§. XVI.

a) *Iliad.* β. b) *L. IV.* c) *L. V.c.2.* d) *l.c.p. 258.*

§. XVI. Statuis atque sepulcris induculo veluti nexu cohærent Epitaphia aliaque in Heroinarum laudes concinnata Epigramma & Elogia. His enim Heroidum Togatarum, ut vocant, in primis seu eruditione Illustrum monumentis splendor accedit non exiguus. Non ignobile hujus generis Epitaphium est, quod Guevara a) in Aretæ Aristippi celeberrimi apud Athenienses Philosophi, filiæ literis græcis juxta atque latinis ita eruditæ, ut tota Græcia animam Socratis in illam migrasse fama esset, honorem ab Atheniensibus statutum memorat:

Nobilis hic Arete dormit, Lux Hellados, ore

Tyndaris; at tibi par, Icarioti, fide:

Patris Aristippi calamumque animamq; dederunt

Socratis huic lingvam Mæonidæq; Dii.

Aliud in eandem Epitaphium Italico idiomate exaratum Clarissimus Junckerus b) nobis exhibet: *Qui giace la grande Aretæ Greca, Splendor di tutta Grecia, qui il hebbe la bellezza d' Helena, l' honestà di Tirma, la penna d' Aristippo, l' anima di Socrato e la lingua d' Homero.* Mariæ Garsiæ de Gournay, Virgini Gallæ & insigniter doctæ, à Rolando Maresio c) dicitur appellatæ, sequens positum fuit Epitaphiam: *Mariæ Farsiæ: Cognomine Gornaciensi: Nulli viro notæ: Nulli Docto igaotæ: Quam corpore sterili: Tam ingenio facundæ: Nec mortalium liberorum: Sed librorum semper victororum parenti; Hadrianus Valelius.* Cornelia Adrichomia Carminibus mysticis ac varia oratione & Poematibus variis illustris virgo Batava d) hoc sibi ipsi fecit Epitaphium:

Corpus humo, superis animam Cornelia condo:

Pulverulenta caro vermisbus esca datur.

Schurmannia versatissima in Lingua Hebraica, Chaldaica, Syriaca, Arabica, Turc. Græca, Latina, Gallic. Anglicæ, Italica, Hispan. German. Bel-

C 3

gica

a) Hor. Princ. L. II. C. 33. p. 361. b) e Colomesi Observ. sacr. p. 89.

c) Epist. XXIII. L. I. p. 100. aliis 103. c. Junck. l. c. p. 100. qui e Quesnelio in Catal. Bibl. Thuan. P. II. p. 406. citat: *Le Promenoir de Mr. de Montagne, par sa fille d' alliance la Demoiselle de Gournay, avec queques poesies d' elle même, a Paris. 12. c.) loc. modo cit. §. 50. x.)*

gica ut Lud. Jae a S. Carolo a) testatur, iconi suæ, quam ipsa
pinxit, hoc subscriptis Distichon, omni Epitaphio memorabilius:

Cernitis hic picta nostros in imagine vultus;

Quam negat ars formam gratia vestra dabit.

Talia Schurmannæ aliarumque apud Thomasum b) Juncke-
rum c) & Dn. Kortholtum Prof. Kilon. recentissima de Puellis Poe-
triis opella d) monumenta, perinde ac illa Horatii e) ære perenniora
regalique situ Pyramidum altiora sunt; licet magnificentiora sint, quæ
Elisabethæ Reginæ Angliae f) Christinæ Reginæ Sveciæ g) Aloysiæ, A-
delaidæ, Margarithæ Emmanuelis Philiperti uxori, aliisque Sago & To-
ga simul illustribus Heroinis h) posita leguntur.

§. XVII. Descendimus tandem ad duas peculiares cultus Heroi-
dum species, quarum alteram solæ Togatæ, alteram vero Sagatae solæ
sibi merito vindicant. Etenim in Togatarum Catalogis quædam inve-
niuntur, quæ brabeum Poeticum, aut Gradum Doctoralem sive in
Philosophicis sive in Juridicis, sive etiam Theologicis impetrasse me-
morantur. Sic Virgo Gallica de Houliere, quæ cum matre inter-
præstantissimas recensetur Galliæ Poetriæ, brabeum Poeticum ab Aca-
demia Gallica die S. Ludovici A. 1687. deportavit i). De Beltizia Goza-
dina, Virgine genere & eruditione nobili, *Hilarion de Costak* j) refert,
ei Jctos in Academia Bononiensi non Doctoris tantum titulum & pri-
vilegia, sed & Professoriam Dignitatem contulisse. Neque Doctoris
Theologiæ gradum feminis conferre abnuunt Pontificii. Extat enim
apud eundem *Hilarionem* l) Exemplum Isabellæ Losæ relatum etiam a

70.

a) ap. eundem Thom. 48. n). b) Diss. sepius laudata c) Cent. Fem.
passim. d) ante paucos menses Kilonii edita & Adriano Bailleto, cele-
berrimo Galliæ Polyhistori & Scriptori libri opposita, cuius titulus:
Des Enfans devenus celebres, par leurs etudes ou par leurs écrits: e)
*Carm. L. III. Od. XXX. f) v. Theod. Jansoni ab Almeloveen Amæ-
nit. Theol. Philol. & Bohun e Soc. Regia libellò: Le Caractere de
la Reine Elizabet, Haga Com. 94. in Act. Erud. Lips. 1694. p. 340 g) v.
Junck. l.c.p. 91. h) v. Emman. Thesauri Inscript. p. 170. sq. i) v. Junck.
p. 48. k) T. I. P. 3. deologiae Regum p. 522. l) l.c. p. 728.*

jo. Limnaea): Isabella Losa Corduensis inter Hispanos pergnara femina lingua latina, græca atq; Hebraica, cum ad Doctoris gradum in Theologia evecta fuisset, post mortem mariti facta est monialis Ordinis seu Claræ. In Philosophicis Lauream, ut vocant, Doctoralem quinque prætermaternali, linguarum peritam virginem Piscopiam a Collegio Philosophico Academiæ Pataviensis d. 25. Jun. A. 1678. impetrasse ex numero patet, quem ejusdem Collegii decreto in honorem Piscopiae cufum supra memoravimus. Et licet quidem fuerint, qui eandem, quam studiis sacris magna pariter cum diligentia nec minore cum successu incubuerint, supremis in Theologia etiam honoribus dignam judicarunt: b) Piscopiam tamen, Episcopo Paduano Cardinale Barbarigo desideriis ejus adversante, honorum istorum, quos ipsa ambibat, Theologicorum repulsam tulisse *Magnif. Dn. D. Mayerus* c) nos edocuit. Cujus rei exemplo idem *Vir Gravissimus* suffultus Leg. 2. ff. de Reg. Juris (cum qua conferri possunt L. 12. §. pen. ff. de judiciis. L. 1. ff. ad SCtum Vellejanum) feminas gradu Doctoris Theologiæ, si quam habent ejus scientiam intimorem, dignas quidem judicandas, & Doctoribus nonnumquam doctiores esse afferit, eodem tamen solenniter ornandas inficiatur.

§. XIII. Alteram honoris Heroici speciem, quam solas Heroinas Sagatas sibi vindicare diximus, Equestres inter ipsas Ordines constituantur. Magna & præcipua ferè hactenus Ordines Equestres Heroum ornamenta fuerunt atque decora. Eadem tamen Heroinarum etiam honorem augere & illustrare coeperunt. Memorantur tales ordines IV. numero: Quorum primum constituunt Heroinæ ab Ascia die *Damen von der Art cognominatae*. Harum enim ordinem Equestrem Raymundus Berengarius, ultimus Comitum de Barcelona, per nuptias cum Petronella Regis Ramiri filia initas, Regni Arragoniæ hæres factus Tortosa a Maurorum obsidione seminarum fortitudine liberata, instituisse fertur. Alterius ordinis Succinctarum Heroinarum, der Orden der gegürteteten Damen/dicti fundamenta posuit Anna Ducissa de Bretaigne Caroli VIII. Regis Galliæ uxor. Nulla Feminarum Illustrium in ordinem hunc adoptabatur, nisi vita & morum sanctimonia stirpisque suæ nobis.

*) Addition. ad Lib. VIII. Jur. Publ. p. 345. b) v. Junck. l.c. c) Diff. de Doctoratu Theologico, 1699.

nobilis antiquitate cognita: Quā de causa etiam Franciscanorum ritu corpus laqueo constringere tenebantur. Tertii Ordinis Mancipiorum Virtutis, der Orden der Jugend Sclavinnen cognominati, Eleonora Imperatrix Romana, Ferdinandi III. Imperatoris Coniux, Dux & Autor fuit. Signum ordinis sol erat aureus & laurea cinctus hanc tenens Epigraphen: SOLA UBIQUE TRIUMPHAT: illudque aureo torqui appensum in sinistro grecabant brachio; Se totas cæterum virtutum studio atque affectuum in primis moderationi dicantes. Eidem Imperatrici natales suos debet Ordo Heroinarum Cruciferarum, der Orden der Kreuzträgerinnen A. 1668. post deflagrationem Castelli Novi institutus. Quum enim in isto incendio Crux aurea, cui frustulum crucis S. inclusum, illæsa servata fuerat: in memoriam hujus, ut tradunt, miraculi memorataim Imperatricem Eleonoram Equestrem ex Feminis ilustrioribus Ordinem constituit, hac inter reliquas lege, ut suspensam ferrent in sinistra mamma, nigræ adstrictam ligaturæ, crucem quadrangularē, in cujus angulis quatuor stellæ - reluent. Medium crucem duæ fulvi coloris lineæ, in crucis figuram ductæ, distinguunt quatuor circum circa aquilis adjunctis. Totum vero signum verba circumeunt: SALUS & GLORIA. Quanquam vero ultimus hic ordo ad cultum Heroinarum proprie non pertineat: tres priores tamen indubia & præclara virtutis Heroicæ documenta esse nullus inficiabitur.

§. XIX. Animus erat, cultum Heroidum ex earundem in consortia Doctorum admissione Piscopiæ in Societas literarias Intronatorum Sienis, Recuperatorum Patavii, Infocundorum Romæ, Dodonæorum & Pacificorum Venetiis, Scuderiæ in Academiam Recuperatorum Patavinam receptæ, Julianæ Morellæ, Capuccinorum habitu induitæ, in cathedra Philosophica publice disputantis, Gabrielis Carolis Patinæ in honorem Ludovici XIV. Patavii Panegyricum publicè dicentis & Sororis suæ Carolæ Catharinæ Patinæ orationem Panegyricam de libera-
ta A. 1683. Vienna Invictissimo LEOPOLDO dicatam recitantis & quæ plura apud Autores dantur, exemplis illustrare, aliaque id genus addere. Sed cum præter spem differendi materia nobis accreverit, temporis atque limitum, quos destinavimus, angustiis circumscripsi heic abrumpere atque præstitum nobis summi Numinis auxilium humillima animi gratitudine venerari jubemur,

• Coll. diss. A. 57, misc. 36